

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

39. An qui se jactat, vel laudat de peccato, teneatur in confessione aperire speciem peccati? Ex p. 11. tract. 7. & Misc. 7. res. 36.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

dam assumitur offensa rei mortalis. Sed hæc ratio offensa mortalis eiusdem rationis est in omnibus mortalibus; quod verò sit hoc, vel illud peccatum mortale, materialiter se habet. Ergo, &c. Et ideo, vt alibi firmauimus, licet verba contumeliosa sint diuersæ speciei; eo quòd per illa obiciantur proximo defectus speciei diuersæ, non tamen sunt peccata mortalia contumeliæ specie distincta; quia in tantum contumelia est peccatum mortale, in quantum assumitur, vt instrumentum, seu medium ad honorem proximi lædendum, quòd verò sint hæc, vel illa verba contumeliosa, materialiter se habet.

Alibi supra
in Ref. 19 §.
2 à lin. 3 & n
aliis eius not.

RESOL. XXXVIII.

An iactantia de aliquo peccato eandem habeat malitiam, ac ipsum peccatum, ita vt in confessione reneatur explicare peccatum, de quo iactantia fuit?

Et notatur, quòd si de dexteritate, ingenio, virilitate in committendo peccato iacteris, non esse mortale, si audientes intelligant te in peccato non complacere, neque de illo laudari, sed solum de modo, qui in committendo adfuit.

Etiamsque aduertitur, quòd si alius te de peccato laudet, & tu laudes acceptes, mortaliter peccas, nisi tibi displiceret, & præ verecundia taceres, nisi talis esses, vt tacendo stantibus scandalum præberes. Ex part. 4. tr. 4 & Misc. Ref. 44.

* Alibi in
Ref. præterita,
& in Ref. seq. & infra
in Ref. 106 §.
Nota verò, &
leg.

§. 1. **S**i iactantia non sit cum gaudio de peccato commisso, negatiuam sententiam * alibi cum Nauarro docui. Sed seio hanc sententiam cuidam viro docto displicuisse, immerito quidem, vnde illam iterum doceo cum Castro Palao in opere morali tom. 1. tract. 2. disp. 2. punct. 1. n. 5. vbi sic asserit: Si gaudium excludas, & solum peccatum iactantia committas, existimò probabilis non variari eius malitiam ex varietate peccati circa quod verlatur, ac proinde te non esse obligatum declarare peccatum cuius fuit iactantia, sed sufficienter satisfacere, dicendo te de mortali culpa iactasse. Probo, quia tota iactantia malitia consistit in captanda gloria & honore ex malefactis; quòd verò malefacta sint atrocina, homicidia, aut fornicationes, materiale quid est, & per accidens ad iactantia malitiam, sicuti ad violationem voti, & iuramenti materiale quid est, quòd violatio sit in castitate, vel paupertate. Ita ille, & ego, quod est valde notandum.

2. Notandum est etiam hic obiter cum Lessio lib. 2. cap. 47. dub. 6. num. 42. Sanchez in summ. tom. 1. lib. 1. cap. 3. num. 4. & aliis, quòd si de dexteritate, ingenio, virilitate, in committendo peccato iacteris, non esse mortale, si audientes intelligant te in peccato non complacere, neque de illo laudari, sed solum de modo, qui in committendo adfuit, & ideo in tali casu debes animum tuum manifestare.

3. Nota etiam quòd si alius te de peccato laudet, & tu laudes acceptes mortaliter peccas, nisi tibi displiceret, & præ verecundia taceres, nam in tali casu existimat Sanchez loco citato, te non peccare mortaliter, nisi talis esses, vt tacendo stantibus scandalum præberes; verum hoc non placet Castro Palao, putat enim semper necessarium esse in tali casu, vt aliquo modo displicentia exterioris manifestetur; sed vtraque opinio est probabilis.

RESOL. XXXIX.

An qui se iactat, vel laudat de peccato reneatur in confessione aperire speciem peccati? Ex part. 1. tr. 7. & Misc. 7. Ref. 36.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam nominatione contra me tenet nouissime Ioannes Pontius in c. 7. Theol. disp. 46. quest. 7. concl. 2. n. 74. vbi sic ait: Dico, quòd quando aliquis iactat se de peccato commisso, (quando autem sit cum tali complacentia, aut gaudio, omnes concedunt debere speciem peccati significari) explicandam esse speciem peccati. Hanc resolutionem tenet noster Rodriquez, Sanchez, & probabilem asserit Cardinalis de Lugo, quamuis videatur præferre oppositam, quam tenet cum Nauarro, & aliis Diana.

2. Probatur autem, quia illa ipsa virtus, quæ prohibet peccatum, videtur prohibere ex terminis iactantiam de illo commisso, & qui iactat de illo videtur approbare factum, & quòd vellet iterum illud facere, quòd per se videtur malum; & quidem malitia diuersæ speciei, iuxta diuersitatem specificam peccatorum.

3. Confirmatur ad hominem contra Cardinalem de Lugo, quia ipse n. 273. ait, aliquando in peccato iactantia debere explicari speciem peccati, quando scilicet iactatio afferret secum irreuerentiam grauem, non solum contra Deum, sed contra personam creatam, nempe Principem: quia si quis contumelia afficeret Principem, & postea iactaret de ea, eo ipso nouam iniuriam inferret ipsi, & consequenter deberet explicare speciem contumeliæ de qua se iactaret: sed non magis nouam iniuriam inferret Principi, iactando se de contumelia ipsi facta, quam nouam iniuriam faceret Deo, iactando se de peccato, & quidem iniuriam diuersæ speciei, iuxta diuersitatem specificam peccati: ergo si in casu hoc, proposito à Lugo, debet explicari species peccati: iam dicendum de omni iactantia.

4. Obiicies pro aduersariis: tota malitia peccati iactantia consistit in hoc, quòd peccatum accipitur, vt medium, ad capiendam ex ipso gloria, & laudem apud homines: ad hoc autem per accidens est quòd sit hoc, vel illud peccatum, quia solum attendi debet ad irreuerentiam, quæ per iactantiam inferretur Deo; sicut quando quis violat votum, perinde est quo peccato violatur, quia spectatur tantum ad irreuerentiam factam Deo, mediante violatione voti.

5. Respondeo, negando minorem, quia ex eo quòd fiat de tali peccato, apparet specialis turpitudine in ipsa opposita virtuti, cui opponitur peccatum.

6. Posset etiam negari maior, quia per hoc, quòd explicat tale peccatum, significatur contemptus, seu paruipensio virtutis, cui opponitur, quòd apparet esse ex se malum malitia proportionata tali virtuti. Hucvique Pontius.

7. Sed licet hæc opinio sit probabilis, non minus probabilem negatiuam esse puto, quam docui, & nunc iterum doceo cum Tamburino apud, de confess. libr. secundo, capit. septimo, §. 3. numero decimo, vbi docet, non solum prædictas species non necessario esse declarandas; sed probabile esse, sufficere si dicas, toties iactaui me de peccato mortali, seu de obiecto mortaliter peccaminoso. Ratio est, quia tota malitia quanta est iactantia consistit in eo, quòd offensa Dei eligatur, vt medium ad captandam gloriam apud homines, quæ magna est Dei irreuerentia, id quòd aequè in omnibus mortalibus inuenitur, vel si quid aggrauat peccatum, non videtur eiusmodi malitiam in aliam speciem transferre.

8. Et ita hanc sententiam, me citato, tenet etiam Leander de Sacramento, tom. 1. tract. 5. disputat. 8. §. tertio, questione 12. & Ioannes de Soria in Epitome summarum part. 2. tract. 1. sect. 1. disp. 6. §. circa circumscriptionem. Immo contra Pontium non desunt hic apponere verba doctissimi Patris Castri Palai tom. 1.

§om. 1. tract. 2. disp. 2. punct. 1. n. 5. ubi sic ait: Inquires an iactantia eiusdem sit specificæ malitiæ cum peccato, de quo iactas, ac proinde in confessione tenearis dicere, & declarare peccatum, de quo fuit iactantia, si fuit, inquam, iactantia de furto, vel de fornicatione.

9. Affirmat Sanchez illo cap. 3. numer. 13. Mouetur, quia virtus non solum prohibet peccatum sibi formaliter contrarium; sed etiam delectationem, & iactantiam de illo. Quæ sententia vera omnino est, si iactantia sit cum gaudio de peccato commisso: at si gaudium excludas, & solum peccatum iactantiæ committas, existimo probabilius non variari eius malitiam ex varietate peccati circa quod versatur; ac proinde te non esse obligatum declarare peccatum, cuius fuit iactantia, sed sufficienter satisfacere dicendo, te de mortali culpa iactasse. Probo, quia tota iactantiæ malitia consistit in captanda gloria, & honore ex malefactis, quod verò malè facta sint atrocissima, homicidia, aut fornicationes, materiale quid est, & per accidens ad iactantiæ malitiam; sicut ad violationem voti, & iuramenti, materiale quid est, quod violatio sit in castitate, vel in paupertate. Ita tenet expressè Nauarrus Summ. prælud. 9. n. 4. Neque verum est quamlibet virtutem prohibere iactantiam de peccato sibi contrario, sicut prohibet, delectationem, gaudium, & desiderium illius, quia iactantia de peccato quodcumque sit, per se prohibetur à virtute humilitatis: est enim iactantia filia superbiæ, seu inanis gloriæ, vt dixit Gregor. lib. 3. 1. moral. cap. 31. & Dignus Thomas communiter receptus 2. 2. quest. 132. artic. 4. Ac proinde humilitati contraria, ac delectatio, gaudium, & desiderium de peccato solum ab ea virtute prohibetur, qua prohibetur ipsum peccatum.

RESOL. XL.

An si Sacerdos in Missa Eucharistiam ab aliis consecratam in peccato mortali multis ministrat, debeat hanc circumstantiam explicare?

Et an saltem fraudo in opinione affirmatiua, sufficiat, si se accuset Eucharistiam administrasse in peccato mortali, sine expressione, & numero personarum, quas communicauit? Ex part. 1. tr. 7. Ref. 4. 1.

Negatiuè respondeo: quia in tali casu reperitur tantum vnicum peccatum mortale in genere moris, absque iniuria proximi: sicut, v.g. si aliquis * vna asperione Baptismi, aut vna absolutione baptizaret, seu absolueret simul multos. Et ita docet Tannerus in 2. 2. disp. 4. q. 2. dub. 4. n. 56. Henríquez lib. 5. c. 5. n. 6. & alij.

2. Imò, vt in tract. de celebrat. Missarum, diximus, est probabilis illa sententia, quæ docet, Sacerdotem, in peccato mortali aliis sacram Eucharistiam ministrantem, non peccare mortaliter, vt docet Vasquez in 3. p. tom. 2. disp. 136. c. 3. n. 38. Ioan. de la Cruz in director. Confes. p. 2. q. 4. dub. 3. concl. 1. & alij. Quidquid in contrarium asserat Filliucius tom. 1. tract. 4. c. 9. num. 271. Coninch. de Sacram. q. 64. art. 6. dub. 1. num. 35. Valentia tom. 4. disp. 9. q. 10. punct. 1. Villalobos in sum. tom. 1. tract. 4. dub. 14. n. & alij.

3. Itaque in tali casu non est necesse, vt Sacerdos se accuset de tali administratione Eucharistiæ in peccato mortali. Vel, si hanc opinionem non vis tenere dic, quòd sufficit, vt se accuset Eucharistiam administrasse in peccato mortali, sine expressione, & numero personarum, quas communicauit.

4. Vnde apparet, me olim probabiliter respondi-

se, quendam Parochum Eucharistiam infirmis per ciuitatem ministrantem cum peccato mortali, mortaliter non peccasse: quia, qui ministrat Eucharistiam consecratam, non est minister Dei ad iustificacionem proximè, sicut in aliis Sacramentis; sed tantum est veluti applicans actiua passiuus. In aliis autem Sacramentis Sacerdos simul conficit, & ministrat Sacramentum; non autem in hoc: non enim est idem conficere, & aliis ministrare. Cætera Sacramenta in actione, & vsu consistunt: Sacramentum verò Eucharistiæ post consecrationem permanet. Ergo, &c.

RESOL. XLI.

An qui cum conscientia mortalis peccati ministrat excellentius Sacramentum debeat dictum Sacramentum explicare?

Et an hoc intelligatur de aliis Sacramentis excepta Eucharistia?

Et quid, quando Minister esset in aliquo grauissimo, & extraordinario peccato, aut si sit multis, & grauibus peccatis irretitus? Ex part. 1. tr. 7. Ref. 59.

§-1. Affirmatiuam sententiam docet Ioan. de la Cruz in director. conf. p. 2. de Sacramento in genere quest. 4. dub. 3. conclus. 3. & ante illum Ledelma in summa, tom. 1. de Sacramento in genere cap. 6. concl. 8.

2. Sed ego contrarium asserendum esse puto: licet enim in tali casu grauius peccetur; attamen in confessione sufficit dicere, se ministrasse Sacramentum in peccato mortali. Et idem etiam aduersus præfatos Doctores dicendum esse existimo quando minister esset in aliquo grauissimo, & extraordinario peccato, aut si sit multis & grauibus irretitus peccatis; non enim in tali casu speciem, & numerum peccatorum, cum quibus Sacramentum ministrat, opus est explicare; sed sufficit dicere se Sacramentum cum lethali peccato semel, vel toties ministrasse. Et hoc ego intelligo de aliis Sacramentis, excepta Eucharistia, nam, si quis Eucharistiam ministraret cum reatu peccati mortalis, puto non peccare mortaliter, vt alibi fusè in tract. de celebrat. Missar. cum Vasquez & aliis satis probatum est.

Sup. hoc in Ref. præterita, & signan- ter à §. Imo, & in multis aliis eius an- not.

Sup. hoc inf. in Ref. 163. 6. Quæro quin- to.

Alibi in Ref. præterita §. Imo, & in aliis eius not.

RESOL. XLII.

An qui in peccato mortali excepit confessiones multorum, non solum peccet mortaliter, sed teneatur hanc circumstantiam aperire?

Et an teneatur explicare numerum personarum, etiam si successiuè eos absoluat? Ex part. 1. tractat. 7. Ref. 43.

§. 1. Affirmatiuè respondent aliqui, & putant, talem debere explicare numerum personarum: quia tot peccata mortalia committit, quot personas absoluit. Ita Azorius p. 1. lib. 4. c. 4. q. 6. Suar. in 3. p. tom. 4. disp. 22. sect. 5. n. 55. & alij.

2. Hæc sententia est probabilis; sed contrariam etiam probabilem existimo ex dictis in superiori Resolutione; dum modò successiuè illos penitentes absoluat: est enim vnicum peccatum in genere moris; non autem si cum notabili interruptione nunc vnum, nunc alium absolueret. Idèò in casu nostro sufficit, vt dicat postea dictus Confessarius, quando confitetur: Administrauit Sacramentum penitentia in peccato mortali. Et hanc sententiam in terminis docet Rodriguez in sum. tom. 2. cap. 44. n. 3. Inuenies

Sup. hoc supra in Ref. 27. §. Nec & in aliis multis Ref. & §. eius annot.

Quæ hic est prima post. præteritam.

